

What does God want, and how do we know? Rabbi Akiva vs Turnusrufus_Bava Batra 10a

On Bava Batra 10a, Rabbi Akiva and Turnusrufus have a discussion about whether God wants people to be poor or not. It turns out that Turnusrufus thinks that God must want there to be poor people in the world if they exist, and no one should intervene to change that. Rabbi Akiva on the other hand, believes that God wants us to intervene to help ameliorate the situation of the poor. This conversation is actually part of an ongoing debate between Greco-Roman thought and Rabbinic thought over what God wants, and how we know...In this shiur, we will examine to other conversations between R. Akiva and Turnusrufus in rabbinic literature that deepen this debate.

Questions? Comments? Email dinanddaf@gmail.com

1. בבא בתרא י.

שאל טורנוסרופוס הרשע את ר"ע אם א-להיכם אוהב עניים הוא מפני מה אינו מפרנסם אמר לו כדי שניצולו אנו בהן מדינה של גיהנום

Turnus Rufus the wicked asked R. Akiva: If your God loves the poor, why does God not sustain them? He responded: So that we can be saved through them from the judgement of Gehinnom.

אמר לו [אדרבה] זו שמחייבתן לגיהנום אמשול לך משל למה הדבר דומה למלך בשר ודם שכנס על עבדו וחבשו בבית האסורין וצוה עליו שלא להאכילו ושלא להשקותו והלך אדם אחד והאכילו והשקהו כששמע המלך לא כועס עליו ואתם קרוין עבדים שנאמר (ויקרא כה, נה) כי לי בני ישראל עבדים

He responded: On the contrary, this is what obligates them to Gehinnom. I will offer a metaphor: What is this like? A human king who got angry at his servant and imprisoned him and commanded regarding him that no one feed him or give him to drink. And one person went and fed him and gave him to drink. When the king heard, would he not be angry at him?! And you are called servants, as is said: "For the Children of Israel are My servants (Lev. 25:55)."

אמר לו ר"ע אמשול לך משל למה הדבר דומה למלך בשר ודם שכנס על בנו וחבשו בבית האסורין וצוה עליו שלא להאכילו ושלא להשקותו והלך אדם אחד והאכילו והשקהו כששמע המלך לא דורון משגר לו ואנן קרוין בנים דכתיב (דברים יד, א) בנים אתם לה' א-להיכם

Rabbi Akiva responded: I shall offer a metaphor: what is this like? A human king who was angry at his son and imprisoned him. And he commanded regarding him that no one feed him or give him to drink. And one person went and fed him and gave him to drink. When the king heard, would he not send him a gift? And we are called children, as is written: "You are children to the Lord your God (Deut. 14:1)."

אמר לו אתם קרוים בנים וקרוין עבדים בזמן שאתם עושין רצונו של מקום אתם קרוין בנים ובזמן שאין אתם עושין רצונו של מקום אתם קרוין עבדים ועכשיו אין אתם עושין רצונו של

He responded: You are called children and servants: when you do God's will, you are called children, and when you do not, you

מקום אמר לו הרי הוא אומר (ישעיהו נח, ז) הלא פרוס לרעב לחמך ועניים מרודים תביא בית אימתי עניים מרודים תביא בית האידנא וקאמר הלא פרוס לרעב לחמך

are called servants. And now you are not doing God's will.

He responded: Behold it says: "Is it not to deal your bread to the hungry, and that you bring the poor that are cast out to your house? (Isaiah 58:7)

When do we bring the poor that are cast out into our houses? Now, and the verse states: "Is it not to share your bread with the hungry?"

2. בראשית רבה יא:ה

Turnus Rufus asked R. Akiva: Why is today different than any other day?

He responded: How are you different than any other man?

He said to him: The king wished to honor me.

He said back: This too (=Shabbat) the Sovereign wished to honor her.

He said to him: So I have said to you – Who says that today is Shabbat?

He responded: The Sambatyon River will prove it, for it pulls along rocks all week, but rests on Shabbat.

He responded: Are you sending me to the wind?

He said to him: The necromancer will prove it, for the dead rise all week, but not on Shabbat.

Your father's grave will prove it, for it does not billow with smoke on Shabbat.

He responded: You have scorned, humiliated and cursed him.

[But] he went to check on his father. Indeed, on weekdays, he arose, but on Shabbat he did not. After Shabbat, he brought his father's spirit forth. He said to him: since you died, have you become Jewish?

He responded: All who do not keep Shabbat among you voluntarily keeps it here against their will.

He said to him: What work do you even do during the week?

He responded: On weekdays we are judged, but on Shabbat we rest.

He returned to Rabbi Akiva.

He said to him: If you are right that the Holy Blessed One wishes to honor Shabbat, then no winds should blow, no rain should fall, and no grass should grow on Shabbat.

He responded: Drop dead!

I'll explain via metaphor: this is like one who lives in their own courtyard and may carry throughout it [on Shabbat]. Likewise, because the whole world belongs to God, and there is no other power alongside God, God is permitted to [cause wind to blow things, cause rain to fall, cause grass to grow] throughout the world.

שאל טורנוסרופוס את ר' עקיבא.

אמר לו: מה יום מיוחד?

אמר לו: ומה גבר מגברים?

אמר לו: שרצה המלך לכבדני.

אמר לו: אף זו שרצה מלך המלכים לכבדה.

אמר לו: כך אמרתי לך – מי יאמר שהיום שבת?

אמר לו: נהר סמבטיון יוכיח, שהוא מושך אבנים כל

ימות החל ובשבת הוא נח.

אמר לו: לרוח אתה מוליכני?

אמר לו: בעל אוב יוכיח, שהוא עולה כל ימי השבת

ואינו עולה בשבת;

קברו של אביו יוכיח, שאינו מעלה עשן בשבת.

אמר לו: בדיתו, בישתו, קללתו.

יצא ובדק באביו.

כל ימות החל עלה,

ובשבת לא עלה.

לאחר שבת העלהו.

אמר לו: משמת נעשית יהודי?

אמר לו: כל מי שאינו משמר את השבת אצלכם,

ברצונו, כאן משמרה בעל כרחו.

אמר לו: וכי מה עמל יש לכם כל ימות החל?

אמר לו: כל ימות החל אנו נדונים, ובשבת אנו נחים.

חזר אצל ר' עקיבא,

אמר לו: אם כדברך, שהקדוש ברוך הוא רוצה

בכבודה של שבת,

אל ישב בה רוחות,

אל יורד בה גשמים

ואל יצמח בה עשב.

אמר לו: תפח רוחו של אותו האיש!

אמשל לך משל, למה הדבר דומה?

לאחד שדך בחצרו,

הרי הוא מתר לטלטל בכל החצר כלה.

אף כאן הקדוש ברוך הוא, לפי שכל העולם שלו ואין

רשות אחרת עמו,

הריהו מתר בכל העולם כלו.

3. תנחומא תזריע ז'א

שאל טורנוסרופוס הרשע את ר' עקיבא איזה מעשים נאים של הקב"ה או של בשר ודם? א"ל של בשר ודם נאים. א"ל טורנוסרופוס הרשע הרי השמים והארץ יכול אתה לעשות כהם? א"ל ר' עקיבא לא תאמר לי בדבר שהוא למעלה מן הבריות שאין שולטין בהן אלא בדברים שהן מצויין בבני אדם.

Turnus Rufus the wicked asked R. Akiva: Which are more beautiful – the works of God or of flesh and blood? He responded: those of flesh and blood are more beautiful. Turnus Rufus the wicked responded: Behold the heavens and the earth; can you make something like them? R. Akiva responded: Do not speak with me about something which is beyond humans, for they do not control them, but regarding things that are found among people.

אמר ליה למה אתם מולים? א"ל אף אני הייתי יודע שאתה עתיד לומר לי כן. לכך הקדמתי ואמרתי לך מעשה בשר ודם הם נאים משל הקב"ה. הביאו לו שבולים וגלוסקאות אמר לו אלו מעשה הקב"ה ואלו מעשה בשר ודם אין אלו נאים? הביאו לו אנוצי פשתן וכלים מבית שאן. א"ל אלו מעשה הקב"ה ואלו מעשה בשר ודם אין אלו נאים?

He responded: Why do you circumcise? He responded: I knew you would ask this. Hence, I said in advance that the works of flesh and blood are more beautiful than those of God. He brought him ears and loaves. He said to him: These are the works of God, and these are the works of flesh and blood. Are these not more beautiful? They brought him bundles of flax and garments from Bet She'an. He said: These are the works of God, and these are the works of flesh and blood. Are these not more beautiful?

א"ל טורנוסרופוס הוא חפץ במילה למה אינו יוצא מהול ממעי אמו? א"ל ר' עקיבא ולמה שוררו יוצא בו? לא תחתוך אמו שוררו. ולמה אינו יוצא מהול? לפי שלא נתן הקב"ה לישראל את המצות אלא כדי לצרף בהן. לכך אמר דוד "כל אמרת ה' צרופה וגו' (תהילים יח:לא)."

Turnus Rufus said to him: If God wants circumcision, why doesn't the child leave its mother's womb already circumcised?

Rabbi Akiva responded: Why does the umbilical cord come out attached to the baby? Does not his mother cut his umbilical cord? So why does the child not leave the womb already circumcised? Because God gave Israel the commandments in order to purify them. Therefore, David said: "Every word of God is pure (II Sam. 22:31/Psalms 18:31)."